

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 265/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Drekup s. r. o.**, Pod Lesom 35, Vysoké Tatry, IČO 47 783 231, zastúpenej JUDr. Lukášom Polákom, advokátom, Hlavná 137, Prešov, proti oznámeniu Daňového úradu Prešov, pobočky Poprad č. 100520125/2023 zo 7. februára 2023 vydanému v nadväznosti na rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 100205425/2023 zo 17. januára 2023 v spojení s rozhodnutím Daňového úradu Prešov, pobočky Poprad č. 102555989/2022 zo 14. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Navrhuje zrušiť oznámenie Daňového úradu Prešov, pobočky Poprad (ďalej aj „daňový úrad“ alebo „správca dane“) č. 100520125/2023 zo 7. februára 2023 (ďalej len „oznámenie“) a domáha sa i náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že správca dane na základe oznámenia o daňovej kontrole začal u sťažovateľky daňovú kontrolu na dani z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie kalendárneho roka 2018. Správca dane daňovú kontrolu začal úradným záznamom č. 101673012/2020 2. novembra 2020.

3. Dňa 30. mája 2022 vydal správca dane protokol z daňovej kontroly č. 101610563/2022, ktorý bol doručený právnenému zástupcovi, ktorý zastupoval sťažovateľku počas celej predmetnej daňovej kontroly. Podaním z 26. júla 2022 sa sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu na výzvu správcu dane vyjadrila k zisteniam uvedeným v protokole z daňovej kontroly.

4. Dňa 22. augusta 2022 správca dane zaslal výlučne len sťažovateľke výzvu na odstránenie nedostatkov podania. Za nedostatok vyjadrenia sťažovateľky k protokolu považoval skutočnosť, že plnomocenstvo udelené právnenému zástupcovi špecifikované ako „v právnej veci daňovej kontroly“ je neplatné z dôvodu, že doručením protokolu sa daňová kontrola skončila a začalo sa vyrubovacie konanie, čím podľa názoru správcu dane skončilo aj predmetné zastúpenie daňového subjektu, a preto vyjadrenie k zisteniam uvedeným v protokole považoval správca dane za podanie realizované neoprávnenou osobou. Z tohto dôvodu na toto podanie sťažovateľky neprihliadal.

5. Sťažovateľka podaním z 3. októbra 2022 na výzvu správcu dane uviedla, že právny zástupca, ktorého splnomocnila, je jej zástupcom pre celé daňové konanie a vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly bolo vypracované a zaslané v mene sťažovateľky na základe riadneho plnomocenstva. V tomto podaní sťažovateľka zároveň požiadala správcu dane, aby riadne konal s jej zástupcom aj vo vyrubovacom konaní, ktoré bezprostredne nadväzuje na daňovú kontrolu a doručoval mu všetky súvisiace podania. Výlučne z dôvodu právnej istoty súčasne schválila právny úkon svojho zástupcu v podobe vyjadrenia k zisteniam uvedeným v protokole o uviedla, že tento úkon bol realizovaný s jej vedomím, úmyslom a vôľou.

6. Správca dane napriek uvedenému neprihliadol na vyjadrenie k zisteniam uvedeným v protokole, ktoré realizovala sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu a vydal rozhodnutie č. 102555989/2022 zo 14. septembra 2022, ktorým vyrubil sťažovateľke rozdiel dane vo výške 430 905,81 eur.

7. Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu podala proti rozhodnutiu správcu dane č. 102555989/2022 zo 14. septembra 2022 v zákonom stanovenej lehote odvolanie, pričom z opatrnosti opätovne priložila k odvolaniu aj osobitné, ďalšie plnomocenstvo udelené právnenému zástupcovi, ktoré bolo vymedzené no zastupovanie v celom odvolacom a vyrubovacom konaní.

8. O odvolaní sťažovateľky rozhodlo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) rozhodnutím č. 100205425/2023 zo 17. januára 2023 (ďalej len „rozhodnutie finančného riaditeľstva“) tak, že napadnuté rozhodnutie správcu dane potvrdilo ako vecne správne. Finančné riaditeľstvo rozhodnutie doručilo len sťažovateľke, a to 29. januára 2023, pričom jej právnenému zástupcovi predmetné rozhodnutie dosiaľ doručené nebolo.

9. Proti rozhodnutiu finančného riaditeľstva podala sťažovateľka správnu žalobu.

10. Správca dane vydal 7. februára 2023 oznámenie, v zmysle ktorého započítal sťažovateľkou zloženú peňažnú sumu voči vyrubenému rozdielu dane.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka zastáva názor, že pre absenciu doručenia rozhodnutia finančného riaditeľstva jej právnomu zástupcovi nenadobudlo rozhodnutie o vyrubení rozdielu dane formálnu ani materiálnu právoplatnosť vo vzťahu k sťažovateľke ako daňovému subjektu.

12. Sťažovateľka uvádza, že správca dane na podklade neprávoplatného rozhodnutia a v rozpore s § 63 ods. 4 daňového poriadku zasiahol do jej vlastníckych práv keď „*spôsobom odporujúcim zákonu*“ použil jej majetok na splnenie povinnosti uloženej „*v rozpore s § 63 ods. 1 daňového poriadku*“.

13. Sťažovateľka argumentuje, že jej správca dane odňal finančné prostriedky na základe neprávoplatného rozhodnutia finančného riaditeľstva, pričom proti jeho opatreniu nie je prípustný žiaden opravný prostriedok a okrem ústavného súdu neexistuje žiaden iný súd alebo orgán verejnej moci, ktorý by mal právomoc podrobiť tento zásah správcu dane do vlastníckych práv sťažovateľky ústavnej kontrole.

14. Podľa názoru sťažovateľky správca dane oznámením porušil jej označené práva podľa ústavy, listiny a dodatkového protokolu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

18. Z petitu ústavnej sťažnosti vyplýva, že podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie označených základných práv sťažovateľky podľa ústavy, listiny a práva podľa dodatkového protokolu.

19. Ústavný súd poukazuje na to, že petit ústavnej sťažnosti je natoľko všeobecný, že v ňom nie je označený porušovateľ namietaných práv sťažovateľky, dokonca v ňom nie je špecifikovaný ani postup, opatrenie či iný zásah, ktorým malo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky.

20. Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia ústavnej sťažnosti síce možno vyvodiť, že porušenie označených práv namieta sťažovateľka vo vzťahu k oznámeniu daňového úradu zo 7. februára 2023, avšak argumentácia sťažovateľky uplatnená v odôvodnení ústavnej sťažnosti smeruje proti postupu a rozhodnutiam daňových orgánov predchádzajúcich vydaniu tohto oznámenia, ktoré sťažovateľka považuje za ich (nezákonný) dôsledok.

21. Z uvedeného vyplýva, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľky nekorešponduje s navrhovaným nekvalifikovaným petitom ústavnej sťažnosti.

22. Ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

23. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany.

24. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom.

25. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na neurčitost' petitu ústavnej s'ťažnosti nie je možné určiť rozsah predmetu konania pred ústavným súdom. Dôsledkom tejto významnej vady petitu ústavnej s'ťažnosti je faktická nemožnosť jej náležitého odôvodnenia, tak ako to bolo i v prípade s'ťažovateľky, keď odôvodnenie ústavnej s'ťažnosti zjavne nezodpovedá jej neurčitému petitu a nekorešponduje s ním, a preto táto ústavná s'ťažnosť (napriek tomu, že s'ťažovateľka je zastúpená advokátom) nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené zákonom o ústavnom súde.

26. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že s'ťažovateľka sa druhým bodom petitu ústavnej s'ťažnosti domáha, aby ústavný zrušil oznámenie daňového úradu zo 7. februára 2023. Totiž nevyhnutným predpokladom toho, aby ústavný súd mohol pristúpiť k zrušeniu rozhodnutia alebo opatrenia, je to, že ústavný súd v prvom rade vysloví porušenie základného práva vo vzťahu k rozhodnutiu alebo opatreniu, ktoré má zrušiť. Inak povedané, ústavný súd nemôže zrušiť rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej moci, ak najprv (vychádzajúc z petitu) nevysloví, že predmetným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva (m. m. II. ÚS 270/2021, II. ÚS 59/2022).

27. Ak teda ústavnému súdu už samotná formulácia petitu ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky vôbec nedáva možnosť vysloviť porušenie jej práv oznámením daňového úradu (keďže je formulovaný veľmi všeobecne), ústavný súd nemôže ani zrušiť oznámenie daňového úradu, hoci sa s'ťažovateľka zrušenia tohto opatrenia petitom ústavnej s'ťažnosti domáha.

28. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že s'ťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelým patrí právo.

29. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej s'ťažnosti, ale týka sa petitu a odôvodnenia ústavnej s'ťažnosti ako esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej s'ťažnosti, ústavný súd kvalifikovane zastúpenú s'ťažovateľku nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej s'ťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 59/2022).

30. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

31. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu